

Öppet brev till Lunds kommun angående utbyggnaden av E22 genom Lund

Bakgrund och klimatnödläge

Med anledning av det klimatnödläge som råder, som Lunds kommun har deklarerat och den utveckling på klimatområdet som forskarna förutspår, om den pågående utvecklingen fortsätter, är det inte tillåtet enligt befintlig lagstiftning att bygga ut E22. Om inte drastiska åtgärder för att minska utsläppen av koldioxid görs omedelbart riskeras en total kollaps av hela samhällsstrukturen. För att kollapsen ska undvikas måste utsläppen minska på många olika områden t ex när det gäller byggande och infrastrukturprojekt.

Jordens temperatur kommer stiga kraftigt de kommande åren om inte utsläppen av koldioxid snabbt minskar avsevärt. Kollapsen av samhällsstrukturen kommer sannolikt till stor del bero på att det blir svårt att försörja befolkningen med mat bland annat på grund av att extremväder gör det svårt att få fram tillräckliga skördar. Matbristen kan i sin tur ge upphov till våld från de som inte har mat mot de som har mat, ge upphov till stora flyktingströmmar och krig mellan folk i områden där det finns mat och områden utan mat. Dessutom kommer mänskligheten till följd av detta att, enligt forskarna, utsättas för oöverträffat lidande. Med tanke på det lidande som mänskligheten varit utsatt för under olika perioder av historien är det en skrämmande tanke på ett lidande som är värre än allt det som varit tidigare.

Till följd av att situationen ser ut som den gör kan inte ytterligare utsläpp av koldioxid tillåtas innan situation är under kontroll. Därför kan inte den aktuella utbyggnaden av E22 i Lund tillåtas eftersom den inte är samhällsviktig att genomföra i jämförelse med vikten för samhället att begränsa klimatförändringarna. Ett genomförande av planen skulle ge upphov till omfattande utsläpp av koldioxid till exempel genom de koldioxidutsläpp som transporter till bygget och användningen av dieseldrivna entreprenadmaskiner vid bygget kommer ge upphov till. Dessutom är den betong och det stål som kommer att användas vid bygget mycket klimatintensiva byggmaterial som ger upphov till stora utsläpp av koldioxid. Samhället kan inte ta risken att tillåta dessa utsläpp av koldioxid i rådande klimatnödläge eftersom en total kollaps av rådande samhällsstruktur riskeras. Det måste anses som ytterst oansvarigt av kommunen att lägga fram ett förslag som detta eftersom det så uppenbart är negativt för medborgarna och utsätter samhället för risk.

Sakägare/berörd

I frågor som rör utsläpp av koldioxid måste alla medborgare och juridiska personer betraktas som sakägare oavsett var de bor eller verkar eftersom

påverkan från utsläppen av koldioxid inte är begränsad till specifika områden såsom kommuner, län eller länder. Man kan jämföra med om en verksamhet till exempel ger upphov till buller. I ett sådant fall är det de som bor eller verkar inom det område som riskerar att utsättas för buller som är att betrakta som sakägare. Eftersom utsläppen av koldioxid inte är begränsade till ett visst område på samma sätt som till exempel buller ska alla, oavsett var man bor, betraktas som sakägare, och ha rätt att yttra sig, beträffande en plan eller verksamhet, oavsett var i landet denna ligger. Förutsatt att planens genomförande eller verksamheten ger upphov till utsläpp av koldioxid som inte är absolut nödvändiga för samhället såsom till exempel byggande eller renoverande av skolor och sjukhus.

Lagstiftning

Med anledning av ovanstående så är den aktuella planen på utbyggnad av E22 genom Lund inte tillåtlig enligt följande lagstiftning:

Plan och bygglagen

1 kap. Syfte, innehåll och definitioner

1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. **Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.**

Kommentar: Eftersom ett klimatnödläge råder där det inte, om samhället ska främja en samhällsutveckling med goda levnadsförhållanden och säkra en god långsiktigt hållbar livsmiljö för kommande generationer, kan släppas ut mer koldioxid än absolut nödvändigt i dagsläget. I det perspektivet kan inte utsläppen från utbyggnaden av E22 betraktas som absolut nödvändiga.

2 kap. Allmänna och enskilda intressen

1 § Vid prövningen av frågor enligt denna lag **ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.**

Kommentar: Det allmänna intresset består utan tvekan i att samhället INTE utsätts för risk att kollapsa. Därför måste hänsyn tas till de utsläpp av koldioxid som utbyggnaden av E22 ger upphov till och utbyggnaden av E22 kan därför inte tillåtas eftersom samhället inte får utsättas för den risken.

2 § Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag **ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge**

och behov. Företrädare ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas. Lag (2014:862).

Kommentar: Med anledning av det klimatnödläge som råder och den risk som samhället är utsatt för är den från allmän synpunkt bästa användningen av den aktuella marken att plantera träd som tar upp och lagrar kol och som därmed minskar risken för att samhällsstrukturen ska kollapsa.

3 § Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt,
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Även i andra ärenden enligt denna lag ska hänsyn tas till de intressen som anges i första stycket 1-5. Lag (2013:867).

Kommentar: Hänsyn till miljö- och klimataspekter tas INTE om planen på utbyggnad av E22 genomförs och därmed skulle ge upphov till ej nödvändiga utsläpp av koldioxid. Det kan INTE heller anses vara god hushållning med mark att genomföra utbyggnaden på grund av det rådande klimatnödläget och den risk för kollaps som samhället är utsatt för.

4 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Kommentar: Ur allmän synpunkt kan det aldrig, med anledning av det rådande klimatnödläget, anses lämpligt att marken används enligt förslaget på utbyggnad av E22 eftersom det i så fall uppkommer utsläpp av koldioxid som inte är nödvändiga och som utsätter samhället för risk.

5 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för

ändamålet med hänsyn till

1. människors hälsa och säkerhet,
2. jord-, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering, elektronisk kommunikation samt samhällsservice i övrigt,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Bebyggelse och byggnadsverk som för sin funktion kräver tillförsel av energi ska lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen. Lag (2018:636).

Kommentar: Det kan inte anses vara förenligt med människors hälsa och säkerhet att genomföra utbyggnaden av E22 eftersom människors hälsa och säkerhet äventyras av de pågående klimatförändringarna som i sin tur påskyndas om planen genomförs.

Miljöbalken

FÖRSTA AVDELNINGEN

ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER

1 kap. Miljöbalkens mål och tillämpningsområde

1 § Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Kommentar: Om nuvarande och kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö måste utsläppen av koldioxid snabbt minska kraftigt. En del i det arbetet är att INTE tillåta den aktuella utbyggnaden av E22 eftersom den ger upphov till ej nödvändiga utsläpp av koldioxid.

Miljöbalken skall tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Kommentar: Om utbyggnaden av E22 genomförs betyder det att människors hälsa och miljön INTE skyddas mot skador och olägenheter. Det betyder också att marken INTE används så att en samhällsekonomiskt långsiktigt god hushållning tryggas eftersom hela samhällsstrukturen riskerar att kollapsa till följd av klimatförändringarna som i sin tur beror på de koldioxidutsläpp som bland annat den aktuella utbyggnaden skulle ge upphov till.

2 kap. Allmänna hänsynsregler m.m.

Hänsynsregler

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Kommentar: Det är inte förenligt med de allmänna hänsynsreglerna att genomföra utbyggnaden av E22 eftersom utbyggnadens genomförande riskerar människors hälsa och miljön till följd av de utsläpp av koldioxid utbyggnaden skulle ge upphov till. Det enda försiktighetsmått som över huvud taget kan komma i fråga för att undvika skada på människors hälsa och miljön är att inte genomföra utbyggnaden av E22 genom Lund.

Kommunallag (2017:725)

2 kap. Kommunala angelägenheter

Förbud mot beslut med tillbakaverkande kraft

4 § Kommuner och regioner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.

Lag (2019:835).

Kommentar: Eftersom utbyggnaden av E22 helt uppenbart har en tillbaka verkande kraft som är till nackdel för kommunens medlemmar, till följd av

utsläppen av koldioxid, är det inte tillåtligt enligt kommunallagen att genomföra utbyggnaden.

Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Införd i svensk lagstiftning från och med 2020 i "Barnrättslagen".

Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Bland annat ska det i alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Konventionen definierar barn som varje människa under 18 år och innehåller bland annat fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar.

Grundläggande principer:

- Artikel 2 handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3 anger att det i alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.
- Artikel 6 understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.
 1. Konventionsstaterna erkänner varje barns inneboende rätt till livet.
 2. Konventionsstaterna ska till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.
- Artikel 12 lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

En del av folkrätten

Barnkonventionen är en del av den internationella folkrätten, vilket innebär att staterna som ratificerat konventionen är skyldiga att göra sitt yttersta för att följa

konventionens artiklar. Men det är inte möjligt att stämma en stat för handlingar som inte är förenliga med barnkonventionen i någon internationell domstol.

För att övervaka efterlevnaden av barnkonventionen finns det i Genève en FN-kommitté för barnets rättigheter ([barnrättskommittén](#)). Vart femte år ska alla [konventionsstater lämna en rapport](#) till barnrättskommittén.

Kommentar: Det är framför allt den grundläggande principen i artikel 6 som är behöver beaktas i samband med den utbyggnaden av E22. Eftersom utbyggnaden av E22 i förlängningen bidrar till att riskera varje barns rätt till överlevnad och utveckling, på grund av följderna av de utsläpp av koldioxid som utbyggnaden skulle ge upphov till, är det inte tillåtet enligt Barnkonventionen att bygga ut E22 genom Lund. Eftersom konventionsstaterna ska göra sitt yttersta för att säkerställa barnens överlevnad och utveckling är det omöjligt att tillåta en utbyggnad av E22.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis är det uppenbart att utbyggnaden av E22 inte, mot bakgrund av den rådande situationen beträffande klimatet och det hot mot samhället som den rådande utvecklingen utgör, kan tillåtas enligt ovan redovisad lagstiftning. Beslutet om utbyggnaden av E22 måste därför ändras.

MVH

Fridays For Future Lund med stöd av FFF Eslöv, FFF Malmö, FFF Staffanstorp och FFF Höör

Källor:

<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/detaljplanprocessen/overklagande-av-detaljplan-och-omradesbestammelser/overklagande-till-mark--och-miljodomstolen/>

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/guider/hur-en-detaljplan-tas-fram/>

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725